

1(6)

2007-05-02

Stadsbyggnadskontoret
Karin Månsson
Tfn 08-508 28 105
Dnr 2007-36032-53

GEMENSAM
LÄGESRAPPORT

Trafikkontoret
Anna-Carin Mattsson
Tfn 08-598 26 372

Stadsbyggnadsnämnden
Trafik- och renhållningsnämnden

Lugnare trafikrytm utmed huvudgatan Västerled i Bromma, genom nya bostäder och gatuombyggnadsåtgärder. Gemensam lägesrapport och genomförandebeslut.

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Stadsbyggnadsnämnden godkänner den gemensamma lägesrapporten.
2. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner den gemensamma lägesrapporten och ger trafikkontoret i uppdrag att genomföra ombyggnadsåtgärder på gatan Västerled från Alviksvägen till Nockeby Torg enligt kontorets förslag, inom en investeringsram av 6 miljoner kronor.

Ingela Lindh

Magdalena Bosson

SAMMANFATTNING

Västerled är huvudgata genom trädgårdsstadsområdena Olovslund, Ålsten, Stora Mossen och Äppelviken, samt smalhusstadsdelen Abrahamsberg. Gatans karaktär skiftar starkt mellan olika avsnitt. I Olovslund går gatan genom tät småstugebebyggelse och i Äppelviken omges den av små flerbostadshus. Andra sträckor saknar nästan helt bebyggelse, vilket ger gatan landsvägskaraktär. Dessa sträckor upplevs av många som otrygga.

Hastighetsbegränsningen är 50 km/h. Den uppmätta medelhastigheten är 42 km/h, vilket är lågt för en huvudgata. Antal fordon är 5 500 per dygn, vilket

också det är relativt litet för en huvudgata. Bilisterna kommer i första hand från omgivande bostadsområden, medan genomfartstrafiken enligt mätningar endast utgör ca 10 %, varav 5 % från Ekerö. Gatan har på större delen av sträckan en bredd på 8 meter. Gångbanor finns på bägge sidor om gatan och på vissa delar finns även cykelbanor. Västerled kantas på vissa sträckor av trädalléer och skogspartier.

Kontoren vill pröva om bostäder utmed hela gatan kan ge en lugnare trafikrytm. Nya bostäder på ytor som idag är obebyggda kan ändra gatans karaktär till en i stort sammanhängande tät trädgårdsstadsmiljö. Det bedöms öka den upplevda tryggheten för fotgängare och ge mycket attraktiva bostäder. Trafikkontoret bedömer att det är möjligt att bygga bostäder med bibehållen huvudgatufunktion, hastighet (50 km/h) och trafikmängd. Nya bostäder bedöms inte påtagligt förändra trafiksituationen på Västerled eller förvärra köerna i rusningstid på Alviksvägen. Det bedöms som möjligt med utfarter direkt ut mot gatan, på samma sätt som i småstugeområdet Olovslund. För att öka säkerheten föreslår trafikkontoret bl a att övergångsställen utformas något upphöjda, med ny belysning och målning. Trafikkontoret föreslår att detaljprojektering genomförs under hösten 2007 och våren 2008 och att entreprenaden kan starta under sommaren 2008. Den totala kostnaden beräknas till 6 miljoner kronor.

UTLÅTANDE

Tidigare arbete

År 2003 genomfördes på uppdrag av dåvarande gatu- och fastighetskontoret en landskapsanalys för Åkeslund-Abrahamsberg, samt obebyggda ytor kring Västerled. Analysens syfte var att peka ut vilka grönytor som är mycket viktiga att bevara ur natur- och rekreationssynpunkt, respektive vilka som är möjliga att bebygga. Analysen utgick bl a från stadens biotopkarta, sociotopkarta, grönkarta och parkprogram. Grönstrukturens karaktär, nyttjande och värde analyserades. Slutsatsen blev att det finns ett antal små områden som inte har något större värde som grönytor och som därför är möjliga att pröva för bebyggelse. Där ingick de grönytor utmed Västerled som nu föreslås för bebyggelse.

År 2004 föreslogs bebyggelse med små flerbostadshus utmed Västerled i ungefär samma lägen som de nu aktuella. Stadsbyggnadskontoret antog en start-promemoria för ärendet, dnr 2004-07264-54, men gatu- och fastighetsnämnden valde att inte markanvisa, efter starka protester från främst villaägare i Ålsten. Dessa befarade bl a att nya flerbostadshus skulle komma för nära befintliga småstugor.

Under år 2006 bedrev trafikkontoret ett arbete för att öka trafiksäkerheten på Västerled. Man diskuterade olika åtgärder för att sänka hastigheten vid korsningspunkter, övergångsställen och busshållplatser, bl a avsmalning av gatan på vissa sträckor från 8 till 6 meter, en sammanhängande cykelbana på gatans bägge sidor på sträckan Skaldevägen –Alviksvägen, samt förändrad utformning av busshållplatser. I samband med att kontorets verksamhetsprogram för 2007 godkändes i trafik- och renhållningsnämnden 2007-01-23, beslutade nämnden att uppdra åt trafikkontoret att i planeringen för 2007 implementera det som anförs nedan:

Arbetet med trafiksäkerhet kommer att ha hög prioritet i trafikkontorets arbete. Det är av högsta vikt att arbetet sker med öppna ögon för metoder där framkomligheten också balanseras. Andra lösningar än fysiska hinder som gupp och refuger, t ex bättre upplysta och markerade övergångsställen och utökad automatisk hastighetsövervakning med kamera, ska ingå i kontorets genomförande av projekt som syftar till att öka säkerheten. Ett aktivt samarbete med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret ska också genomföras för att identifiera vägar och gator där bebyggelse och gestaltning kan bidra till en upplevelse som leder till bättre efterföljande av hastighetsgränser. Kontoret ges i uppdrag att utifrån ovanstående utvärdera och omarbeta samtliga projekt gällande säker huvudgata som pågår i olika faser samt att ta fram ett nytt generellt projekt för "säker huvudgata" där programprinciper enligt ovan inarbetas. I arbetet med att förbättra trafiksäkerheten är kunskapen hos trafikanterna ovärderlig. Oavsett om man går, cyklar, kör bil eller åker kollektivt så är kunskap om trafiksäkerhet en av de viktigaste förutsättningarna för undvikande av farliga situationer. Trafikkontoret ska därför inte enbart arbeta med kampanjer för barn och unga utan även aktivt rikta sig mot vuxna.

Planarbete pågår för utbyggnad av en befintlig förskola i kv Krocketplan, söder om Västerled. Förskolan föreslås få en ny utfart och angöring mot Västerled.

Gatan Västerled

Västerled är huvudgata i det stora bostadsområde, som består av stadsdelarna Olovslund, Abrahamsberg, Ålsten, Äppelviken m fl. Gatans karaktär skiftar starkt mellan olika avsnitt. Genom det idylliska småstugeområdet Olovslund går Västerled som en villagata, med tät småhusbebyggelse på bägge sidor av vägen, direktutfart för bil från varje tomt, samt flera mindre gatutfarter. På nästa avsnitt, mellan Abrahamsbergsvägen och Nyängsvägen, med stadsdelarna Abrahamsberg i norr och Ålsten i söder har gatan närmast landsvägskaraktär. På norra sidan finns två grupper med flerbostadshus som ligger indragna en bit från vägen, parkeringsytor och en garagelänga, och på södra sidan en tät skogsriddå. Även fortsättningen förbi Stora Mossens idrottsplats har skog utmed vägens södra sida och landsvägskaraktär utan utfarter. Det är först i Äppelviken som gatan åter får trädgårdsstadskaraktär, med små tvåvåningars flerbostadshus utmed gatans bägge sidor, och direktutfarter från varje fastighet/bostadsgård.

Antal fordon

Enligt utförda trafikflödesmätningar har Västerled på sträckan Skaldevägen – Djupdalsvägen cirka 3 500 fordon per dygn, sammantaget i båda riktningarna. På resten av sträckan ligger flödet i snitt på cirka 5 500 fordon per dygn. Västerled kan därmed betecknas som en relativt måttligt belastad huvudgata. I jämförelse kan nämnas att Bällstavägen har i snitt 12 500 fordon genom småstugeområdet Norra Ängby, som har en bebyggelse som liknar den i Olovslund. Alviksvägen har ca 3 000 fordon/dygn och Spångavägen 8 000 fordon/dygn, även de klassade som huvudgator inom arbetet med 30-zoner.

Hastighet

Eftersom Västerled är klassad som huvudgata så är hastighetsbegränsningen satt till 50 km/h. Hastighetsmätningar har visat att medelhastigheten är 42 km/h och 85-percentilen 49 km/h. Det innebär att Västerled får anses som en huvudgata med låg hastighet.

Genomfartstrafik

Vid mätningar hösten 2005 utgjorde genomfartstrafiken 10 %, varav 5 % kunde härledas till Ekerö och resterande del till övriga Bromma, Kista, Järfälla och Hässelby.

Köer

I morgonrusningen bildas köer på Alviksvägen, som också fortplantar sig till den närmaste delen av Västerled. Trafikkontorets bedömning är att köerna på Alviksvägen-Västerled hänger ihop med trafiksituationen vid Brommaplan, Ulvsundaplan och Alviksplan.

Kartan visar huvudgatan Västerled som går från Nockeby Torg i väster genom stadsdelarna Nockeby, Olovslund, Ålsten, Abrahamsberg, Stora Mossen och Äppelviken till Alviksvägen i öster.

Bygga utmed gatan

Genom de långa obebyggda sträckorna med landsvägskarakter så blir Västerled otrygg för fotgängare, särskilt när det är mörkt. Landsvägskaraktern på delar av vägen riskerar att locka bilisterna till högre hastigheter och minskad uppmärksamhet. Nu föreslås en omgestaltning av gatan. Ambitionen är att fortsätta karaktären av småskalig bostadsgata från småstugeområdet Olovslund, respektive trädgårdsstadsdelen Äppelviken. Med bostadshus utmed hela gatan skulle gatukaraktern förändras och den upplevda tryggheten öka. Eftersom den tillgängliga markytan varierar så måste ny bebyggelse anpassas i höjd och utbredning till förutsättningarna på varje sträcka, och nya hus utformas så att de volymmässigt samverkar med de befintliga. Mot småstugorna på Kummelvägen behövs tillräckligt avstånd och en skyddande trädridå. Befintlig promenad- och hundrastningsstig i skogspartiet söder om Västerled bör bevaras, ev i flyttat läge. På södra sidan mitt emot Stora Mossens idrottsplats är marken så brant att det är svårt att lägga in bostäder. Äppelvikens bebyggelse skulle ev kunna förlängas västerut, i kanten av Stora Mossens idrottsplats respektive Västerledshöjden. När växtligheten i form av skogspartier med tall och björk delvis bebyggs, bör detta kompenseras med nyplantering, bl a med träd utmed gatan, på liknande sätt som i Olovslund (där detta är möjligt med tanke på ledningar etc).

Idéskiss

En idéskiss till bostadsbebyggelse har presenterats av Byggnads AB Abacus och Viktor Hanson fastigheter. Det består av en samstämd bebyggelse, som skapar ett nytt gaturum med egen karaktär. Söder om vägen föreslås en- och tvåbostadshus i 2-3 våningar med radhus/kedjehuskaraktär och norr om vägen i princip likadana byggnadskroppar som kopplas samman till små flerbostadshus i 3-4 våningar. Principen kan ge ett flexibelt utbud av bostadstyper och storlekar. Avståndet mellan utfarter mot gatan är ca 25 meter, att jämföra med 17-20 meter i Olovslund. Totalt skulle förslaget kunna ge kring 120 nya bostäder. Marken är till största delen parkmark som ägs av staden, men även befintliga bostadsparkeringsytor har studerats. Stadsbyggnadskontoret bedömer förslaget som intressant och utvecklingsbart. Kontoret ser gärna en modern bebyggelse av hög arkitektonisk kvalitet, som kan lägga en ny årsring till områdets befintliga kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse.

Kartan visar var ny bebyggelse utmed Västerled, mellan Abrahamsbergsvägen och Urbergsvägen/Nyängsparken, skulle kunna prövas. Obs att markeringarna är mycket schematiska.

Inverkan av nya bostäder på trafiken

Ny bostadsbebyggelse längs Västerled medför givetvis fler bilar på Västerled, men enligt trafikkontorets bedömning så påverkas inte trafiken på något påtagligt sätt. Inte heller bedöms tillkommande bostadstrafik göra någon större skillnad för köerna på Alviksvägen.

FÖRSLAG TILL OMBYGGNAD AV GATAN VÄSTERLED FRÅN ALVIKSVÄGEN TILL NOCKEBY TORG

Trafikkontoret föreslår att hastigheten 50 km/h bibehålls, trots att fler bostäder byggs. Kontoret bedömer att det måste finnas uppsamlingsgator/huvudgator i huvudvägnätet där fordonen skall samlas, så att 30 km/h respekteras på de gator som klassas som lokalgator.

För sträckan Alviksvägen- Nockeby torg föreslås följande åtgärder:

- Tidigare planerad cykelbana utgår längs sträckan.
- Korsningen Abrahamsbergsvägen/Västerled består som idag med väjningsplikt.
- Övergångsställen utformas som något upphöjda samt förses med ny belysning och målning. Placering och funktion ses över och tillgänglighetsanpassning sker.
- Busshållplatserna tillgänglighetsanpassas i sina nuvarande lägen
- Gatans bredd bibehålls.
- Översyn av korsningen med spårvagnen vid Alviksvägen
- Hastighetsmätningar genomförs före- och efter ombyggnaden

Längs delar av sträckan är markförhållandena dåliga. Där föreslås inga gupp eller upphöjningar, då de kan orsaka markvibrationer. Trafikkontoret har för avsikt att närmare studera lämplig utformning under det kommande detaljprojekteringsarbetet.

Trafiksäkerheten för barnen förbättras med åtgärderna, därmed förbättras också barnens tillgänglighet. Möjligheterna ökar för barnen att själva gå till skolan eller till andra aktiviteter i närområdet.

Miljöeffekterna kommer att vara i stort sett oförändrade. Avgasutsläppen kommer att vara i stort sett oförändrade.

Förslaget beräknas inte innebära en ökad drift- och underhållskostnad då befintliga mått inte ändras. För vinterväghållningen samt renhållningen kommer driftskostnaderna att inte att öka.

Kalkylen är kostnadsberäknad på förprojekteringen av projektet och beräknas vara 6 miljoner kronor.

SLUT